

BÜLTEN

Kastamonu Üniversitesi İslâm Ekonomisi Uygulama ve Araştırma Merkezi Kasım-Aralık 2017

HELAL LOJİSTİK: KAVRAMSAL BİR DEĞERLENDİRME

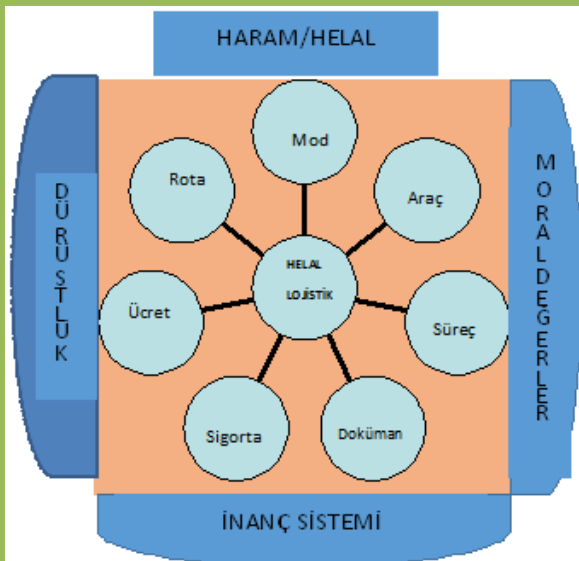
Prof. Dr. Orhan KÜÇÜK

Lojistik, insan, hasta, organ ve canlı hayvan gibi risk düzeyi yüksek değerli varlıklardan, eşya, petrol, yük vb. farklı unsurlara kadar taşımaya konu her unsurun taşınması, gönderilmesi ve iletilmesi süreci olarak tanımlanmaktadır.

Helal Lojistik ise; lojistik işlemleri gerçekleştirilirken siparişten depolamaya, sevkiyattan bilgi aktarımı ve ödemeye, beraberinde konaklama hizmetlerinden yolcu taşımaya kadar her uygulamanın İslâmî kurallara dikkate alınarak yerine getirilmesi biçiminde tanımlanabilir. Bir diğer deyişle; lojistik temel ilkeleri, işlemleri ve lojistik karmaşı (7L) çerçevesinde değerlendirilen, sadece bu uygulamalarda, müşterilerin inanç eksenindeki beklentileri ve moral değerler doğrultusundaki istekleri dikkate alınarak, kişilere ayrı ortamlarda hizmet sunumu, ürünlerin birbiriyle karıştırılmadan sunulması, bu yapılırken sözleşme koşullarına mutlak riayet ve dürüstlük çerçevesinde işlem yapılmasını tespit etmek üzere tarafımdan geliştirilmiş bir kavramdır.

Burada anlaşılması gereken temel husus, Helal Lojistik kavramının temelde farklı bir alt yapı ortaya koymadığı, lojistik uygulamalarının, işlemlerinin ve faaliyetlerinin İslâm dini esasları dikkate alınarak gerçekleştirilmesidir. Bunun temel nedeni de insan ihtiyaçlarının ve beklentilerinin karşılanması, böylece memnuniyetinin sağlanmasıdır.

Temel neden olarak ifade edilen husus, aynı zamanda Helal Lojistik kavramına uygulamaları ile ne kadar ihtiyaç olduğunun anlaşılmasına katkı sağlamaktadır ve Helal Lojistik kavramı, ihtiyaçlardan doğmuştur.

Şekilden görüleceği üzere Helal Lojistik, lojistik bileşenlerinin moral değerler ve inanç sistemi gözönünde bulundurulmasıyla bir araya getirilmesidir.

Burada mevzu sadece helal/haram konusu da olmayıp, dürüstlük, aldatmama, verdiği sözde durma gibi toplumsal değerlere de vurgu yapılmaktadır.

Bugün insanlar satın aldıkları ürünün taşınma koşullarını soramamakta fakat endişe duymakta, güvenilir koşullarda bu aktarmaların yapılmasını arzu etmektedirler.

Ülkemizde farklı dinlerden insanlar yaşamakta beraberinde küreselleşme ile birlikte dünyanın her tarafında eğitim alma, ticaret yapma veya turizm amaçlı geziler yapma gibi nedenlerle insan hareketliliğinde ciddi artış nedeniyle bir arada yaşamının bugün bir gereklilik olduğu söylenebilir. İnsanlar nerede ne yediklerini, bunun kesim usullerinin kabul edilebilir olup olmadığını, yedikleri gıdaların içeriğinde neler bulunduğunu, bir arada istiflendiği ürünlerin mahiyetinin ne olduğunu bilmek istemekte, beklentilerine uygun çözümler üretilmesini haklı olarak arzu etmektedirler.

Lojistik hizmet alımında ödeme biçimi ve araçların yapısı da ayrı bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Katılım ücreti, aidat, ATM'den para çekme veya para aktarma gibi her durumda işlem yapanlardan para kesen, doğrudan bir katkısı olmadan sistemin kendisine yönlendirmesiyle insanların rızası dışında paralarından kesinti yapan bankaların işleyişi de ele alınmalı ve düzenlenmelidir.

Benim her türlü inançtan müşterilerim var diyen bir kasaba aynı bıçağı her ürün için kullanıp kullanmadığını sorgulamak, ürünü para verip satın alan müşterilerin hakkıdır. Koşerlenmemiş ürünleri satın almayan, koşerli olmayan dükkânlardan alışveriş yapmayan Yahudilere gösterilen saygının tüm inanç sahiplerine gösterilmesi gerekmektedir. Bunlar aslında insan olduğumuz için doğuştan kazandığımız haklardır. Kimsenin bu konuları sorgulamaya, akıl öğretmeye, yol göstermeye, meseleyi tevil etmeye, farklı taraflara çekmeye hakkı yoktur. İş dünyasının yapması gereken, kolaycılık adına beklentileri anlamsızlaştırmak değil, bu beklentileri karşılamaktır.

Otel hizmetlerinden yararlanmak isteyen müşterilerin en ince detayına kadar beklentileri araştırılıp karşılanırken, belli müşterilerin yiyecekler veya hizmetin belli gruplarla sunulmasının istemeleri veya yiyecek-içeceklerin önceden belirlenen talebe göre dolaplarda, reyonlarda bulunması biçimindeki masum taleplerinin dikkate alınması, uygun sunum ve ortamların var edilmesi gerekmektedir.

Bakıldığında aslında bunlar, insani talepler ve bunun karşılığında lojistik tarafının atması gereken adımlardır. O yüzden; "bizim hizmetimiz budur, ancak bunu sunarız!" denemez. Beraberinde insanlar bilinçlendikçe, pazar büyüdükçe veya beklentisini ifade edenler artıp talep yükseldikçe farklı beklentilere farklı çözümler sunma adına yapılacak yatırımlar, reel sektör açısından rasyonelliğin de bir sonucu olacaktır.